

מסמך רקע לקראת הדיון הקבוע ליום 7.3.2017

בהצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 77) – ביטול ברירת קנס

חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן – "חסד"פ"), קובע כי בעבירה שנקבעה כעבירת קנס עומדת בפני הנאשם "ברירת קנס": הנאשם מקבל הודעת תשלום קנס יחד עם הזמנה למשפט. הוא רשאי לשלם את הקנס תוך 15 יום, אך במידה והקנס אינו משולם, מתקיים נגדו משפט, גם אם אין בכוונת הנאשם להגיע למשפט. אם בית המשפט מרשיע את הנאשם, רשאית המדינה או הרשות המקומית, לפי העניין, להתחיל בהליך הגבייה. בחלק מהמקרים בית המשפט מרשיע את הנאשם במעמד צד אחד, שכן הנאשם לא מתייצב לדיון.

במרס 1981, חוקקה הכנסת את תיקון מס' 14 לחוק סדר הדין הפלילי, התשכ"ה-1965, שהפך את ברירת הקנס בעבירות תעבורה, לברירת משפט, שבה ברירת המחל הוא הפוכה. דהיינו: ברירת המחל היא כי הנאשם חייב לשלם את הקנס, אלא אם כן הנאשם בוחר באופן פוזיטיבי להישפט. עבירות אלה מכונות אפוא עבירות "ברירת משפט". בעבירות מסוג זה, אם הנאשם לא שילם את הקנס תוך 90 ימים ולא הודיע שברצונו להישפט, המדינה או הרשות המקומית, לפי העניין, תוכל להתחיל בהליך גבייה מיד, ללא צורך במשפט. כפי שהציג שר המשפטים דאז, ח.ג. צדוק:

"[בתיקון המוצע יש] כדי להעמיד דברים על מכונם ולייחד את ההליך הפלילי לאותם מקרים שבהם אכן יש מחלוקת בין בעלי דין, והנאשם מעוניין להופיע ולטעון טענותיו ואף יש לו מה שיטען... בהצעה לקיים דיון משפטי רק כשהנוגע בדבר מעוניין בו אין איפוא כל פגיעה בזכויותיו של הפרט, אך יש הקלה של ממש מהנטל המוטל על בתי-המשפט. יש עמה גם תיקון עיוות שבתופעה של קנסות שתשלומם נדחה עד לאחר שמיעת משפט שאין לו תכלית, ואין בכך אלא פרס לעבריין." (דברי הכנסת מיום 18.1.1977)

בנוסף, התיקון הסמיך את שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, לקבוע בצו כי עבירות קנס נוספות יהפכו לעבירות של ברירת משפט.

במשך השנים, ועדת החוקה אישרה עשרות צווים של שר המשפטים שהעבירו עבירות קנס נוספות משיטה של ברירת קנס לשיטה של ברירת משפט. בכלל זה, רוב עבירות הקנס שנקבעו לפי נושאים (ור' את הפירוט להלן), ועוד עשרות עבירות קנס של הרשויות המקומיות, נקבעו כעבירות של ברירת משפט. במהלך דיונים בבקשות אלה בעשור האחרון, ביקש יו"ר ועדת החוקה הקודם, ח"כ דוד רותם ז"ל, מנציגי הממשלה לשקול תיקון לחוק לפיו כל עבירות הקנס, או למצער עבירות הקנס של הרשויות המקומיות, ייקבעו מלכתחילה כעבירות של ברירת משפט, ולא כברירת קנס. שכן - ככל שהמנגנון של ברירת משפט ראוי, לדעת הממשלה, אין סיבה לבקש אישור לכל רשות ורשות (או נושא) בנפרד, ואין לוועדה מה לבדוק או לשקול בקשר לכל בקשה.

הצעת החוק מבקשת להשלים את המהלך שהתחיל את דרכו בשנת 1981, לבטל את ההסדר של ברירת קנס (למעט חריג אחד), ולקבוע כי כל עבירות הקנס יהפכו לעבירות מסוג של ברירת משפט. כאמור, מכיוון שממילא הפיכתן של עבירות ברירת קנס לעבירות ברירת משפט נעשית כעניין שבשגרה, אין בתיקון כדי לשנות את הגישה המשפטית לעבירות אלה, אלא רק לעגנה בצורה מפורשת.

עבירות קנס – רקע

ככלל, עבירות קנס הן עבירות "קלות יחסית", אשר העובדות שקובעות את יסודות העבירה ברורות ופשוטות, והאשם המוסרי שבהן אינו גבוה. סעיף 221 לחסד"פ, שכותרתו "קביעת עבירות קנס", מסמיך את שר המשפטים (או שר אחר, בהסכמת שר המשפטים) לקבוע שעבירה על הוראה פלונית שאיננה פשע היא עבירת קנס, דרך כלל או בתנאים או בסייגים שקבע. השר יקבע גם את שיעור הקנס, ובלבד ששיעורו לא יעלה על השיעור שנקבע לו בחיקוק הקובע את העבירה או על 730 ₪, לפי הסכום הנמוך יותר. (קיימים גם חוקים ספציפיים שמסמיכים את שר המשפטים לקבוע עבירת קנס בשיעור שעולה על האמור בחסד"פ, לדוגמה חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984). (נעיר שמנגנון זה דומה, אך לא זהה, למנגנון של עבירות מינהליות, שמוסדר בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985).

על פי הוראת סעיף 221(ד) לחסד"פ, קביעת עבירה כעבירת קנס טעונה אישור ועדת החוקה.

עבירות הקנס מתחלקות לשלוש קטגוריות: עבירות תעבורה, עבירות לפי חוקי העזר של רשויות מקומיות, ועבירות בנושאים פרטניים:

- סעיף 30 לפקודת התעבורה, קובע כי שר התחבורה רשאי, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להכריז בצו על עבירת תעבורה כעל עבירת קנס. מכוח סמכות זו, הוציא השר את צו התעבורה (עבירות קנס), תשס"ב-2002, שכולל בתוכו רשימה ארוכה של עבירות תעבורה שהן עבירות קנס. יוער כי על אף שבעבירות קנס אין רישום פלילי (מכוח תקנות המרשם הפלילי ותקנת השבים), לעבירות תעבורה יש רישום פלילי.
- הרוב המכריע של עבירות הקנס שמובאות לאישור הוועדה הן עבירות לפי חוקי העזר של רשויות מקומיות, שנועדו להסדיר תחומים שבסמכות הרשויות המקומיות, כגון סדר וניקיון, מניעת סכנה וכו'. שר הפנים, מכוח הסמכות שהוענקה לו בס' 265 לפקודת העיריות [נוסח חדש], רשאי לקבוע בצו כי עבירה על הוראה פלונית בחוק עזר של עירייה היא עבירת קנס. קביעה כאמור דורשת את הסכמתו של שר המשפטים, וכאמור, קביעה כזו דורשת גם אישור ועדת החוקה. בדומה, סעיף 26(א) לפקודת המועצות המקומיות מסמיך את השר לקבוע כעבירות קנס עבירות לפי חוקי העזר של המועצות המקומיות. בצווים כלליים שהוציא שר הפנים – צו העיריות (עבירות קנס), התשל"א-1971 וצו המועצות המקומיות (עבירות קנס), התשל"ג-1973 – פורטו עבירות על חוקי העזר של הרשויות אשר אושרו כעבירות קנס, לצד ודרגת הקנס לכל סעיף, בתוספת המחולקת על פי הרשויות המקומיות.
- לבסוף, יש מספר עבירות קנס שמובאות לאישור הוועדה (או, במקרים חריגים, לוועדת הפנים של הכנסת) בנושאים מסוימים: הגנת חיית הבר; השחתת פני מקרקעין; גנים לאומיים ושמורות טבע ואתרי לאום; שמירת הניקיון; מניעת רעש; תנאים תברואיים בתחנות דלק; מניעת מפגעי יתושים; פיקדון על מכלי משקה; משקאות משכרים; זיהום אוויר מכלי רכב בדרך; פינוי יריעות פלסטיק; שמן משומש; מניעת העישון במקומות ציבוריים; סילוק ומיחזור צמיגים; ההתגוננות האזרחית; יום הזכרון לשואה ולגבורה; יום הזכרון לחללי מערכות ישראל; זיהום אוויר; ושפיכתם של שמנים לתוך מי הים.

התיקון המוצע

כאמור, מוצע לבטל את ההסדר של ברירת קנס (למעט חריג אחד), ולקבוע כי כל עבירות הקנס יהפכו לעבירות מסוג של ברירת משפט. נציין כי כבר היום, כל עבירות הקנס לפי פקודת התעבורה, כמעט כל עבירות הקנס לפי נושאים, ומספר רב של עבירות הקנס של הרשויות המקומיות, הפכו לפי חוק או לפי צו באישור ועדת החוקה, לעבירות מסוג של ברירת משפט.

המשמעות של קביעת עבירה כ"ברירת קנס", כפי שמפורט בסעיפים 222 עד 224 לחסד"פ, היא כי כאשר יש יסוד להניח כי אדם עבר עבירה, פקח מקומי וכל מי שהוסמך לכך רשאי למסור לו הזמנה למשפט, ובפני הנאשם עומדת מעתה "ברירת קנס", דהיינו: הוא מוזמן למשפט על העבירה, אך ניתנת לו האפשרות לשלם את הקנס תוך 15 יום, ובכך למנוע את המשפט. אם הוא שילם את הקנס, רואים אותו כאילו הודה באשמה, הורשע, ונשא ואת עונשו – ואולם, לפי תקנות המרשם הפלילי ותקנות השבים (פרטי רישום שלא יירשמו או שלא יימסר מידע עליהם ועבירות שהרשעה בהן לא תפסיק את תקופות ההתיישנות או המחיקה), תשמ"ד-1984, לא יהיה רישום פלילי בשל עבירות קנס, למעט עבירות קנס לפי פקודת התעבורה. במידה והקנס אינו משולם מתקיים נגדו משפט. רק לאחר הכרעה במשפט (שכאמור, בדרך כלל יתנהל ללא הנאשם), רשאית המדינה או הרשות המקומית, לפי העניין, לגבות את החוב.

לעומת זאת, בעבירות מסוג ברירת משפט, כפי שמפורט בסעיפים 228 – 229 לחסד"פ, האדם מקבל הודעות תשלום קנס; עליו לשלם את הקנס תוך 90 יום, אלא אם הגיש לתובע, תוך 30 יום, בקשה לביטול הקנס, או הודיע, תוך 90 יום, כי ברצונו להישפט על העבירה. אם הוא שילם את הקנס, גם בברירת משפט רואים אותו כאילו הודה במשפט, הורשע, ונשא את עונשו, ולא יהיה רישום פלילי כאמור. לא שילם האדם את הקנס, רואים אותו כאילו הורשע בבית המשפט, ונגזר עליו הקנס הנקוב בהודעת התשלום, ולכן רשאית המדינה או הרשות המקומית להחיל לגבות את החוב, כולל תוספת פיגורים. נציין עוד כי לפי חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995, רשאי שר המשפטים לקבוע בצו כי קנס על עבירת ברירת משפט ייגבה על ידי המרכז לגביית קנסות, ואולם כי חוק זה אינו חל על גבייה של חובות לרשות המקומית.

רוב התיקונים העקיפים הם תיקונים טכניים שנובעים מהתיקון העיקרי (לדוגמא, תיקון הפניות לסעיף 222 שמוצע לבטלו). ואולם מוצעים עוד מספר תיקונים קלים בסעיפים הרלבנטיים, שנפרט בהמשך. בנוסף, יש צורך בתיקונים נוספים, שלא מופיעים בהצעה הממשלתית, ושגם אותם נפרט בהמשך.

שאלות לדיון

1. מוצע לבקש נתונים לעניין שיעור הנאשמים שמגיעים לדיון בבית המשפט בשיטה של ברירת קנס, לעומת שיעור הנאשמים שמבקשים להישפט בשיטה של ברירת משפט. האם יש בשינוי המוצע כדי להרתיע נאשמים מלקבל את יומם בבית משפט?
2. החריג היחיד שמבקשת הממשלה להשאיר בשיטה של ברירת קנס הוא ההסדר המופיע בפקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן [נוסח חדש], התש"ס-1980. נטען כי בדרך כלל

העבירה נעברת על ידי אזרחי חוץ וההסדר הכולל של ברירת הקנס כפי שמצוי בפקודה מאפשר להם עוד סמכויות נלוות החיוניות לאכיפה. מוצע להבין מדוע יש צורך במנגנון של ברירת קנס בתחום זה.

3. מוצע לדון **בהיערכות של הרשויות** לתיקון המוצע. האם כל הרשויות מודעות לתיקון ומוכנות לשינוי הפרוצדורה?

4. מוצע לדון בשאלת **הגבייה** בעבירות הקנס בכלל, ובעבירות הקנס של הרשויות המקומיות בפרט. כאמור, לשר המשפטים הסמכות לקבוע בצו כי קנס על עבירת ברירת משפט ייגבה על ידי המרכז לגביית קנסות, חוץ מחוב המשולם לרשות מקומית. האם יש היתכנות לגבייה על ידי המרכז בעתיד?

סעיפי הצעת החוק ונוסח משולב

סעיפים 1 עד 5 להצעת החוק ונוסח משולב של חוק סדר הדין הפלילי:

בסעיפים 1 עד 5 להצעת החוק, מוצע לבטל את ההסדר של ברירת קנס. בנוסף, מוצע לבטל את סעיף 225(ב) לחסד"פ, שהסמך, מסיבות היסטוריות, נבחרו ציבור להורות על הגשת כתב אישום, כגון ראש הרשות המקומית, סגן ראש הרשות, או עובד אחר שמועצת הרשות הסמיכה לכך. לא ידוע אודות שימוש בסעיף זה עד היום, וממילא ראוי כי הסמכות להגיש כתב אישור תישאר בידי מערכת התביעה, כפי שהיא מוגדרת בחוק. להלן הנוסח המשולב של התיקון המוצע:

❖ **חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982**

פרק ז': סדרי דין מיוחדים בעבירות קנס

קביעת עבירות קנס

221. (א) שר המשפטים רשאי לקבוע שעבירה על הוראה פלוגית, שאיננה פשע, היא עבירת קנס, דרך כלל או בתנאים או בסייגים שקבע; היתה העבירה קבועה בחוק, או על פי חוק, ששר אחר ממונה על ביצועו, תהיה קביעת שר המשפטים טעונה הסכמת אותו שר (להלן - השר הממונה).

(ב) קבע שר המשפטים שעבירה פלוגית היא עבירת קנס, יקבע את שיעור הקנס, ורשאי הוא לקבוע שיעורים שונים לעבירה חוזרת או נוספת או לעבירה נמשכת שעבר אותו אדם או בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה, ובלבד ששיעור קנס לא יעלה על השיעור שנקבע לו בחיקוק הקובע את העבירה או על 730 שקלים חדשים לגבי עבירה ראשונה ועל 1,400 שקלים חדשים לגבי עבירה חוזרת או נוספת, לפי הסכום הנמוך יותר.

(ב1) אין בקביעת עבירה כעבירת קנס או בקביעת גובה הקנס על עבירה כאמור, כדי לשנות את סיווג העבירה כאמור בסעיף 24 לחוק העונשין.

(ג) הוסמך שר בחוק אחר לקבוע עבירה כעבירת קנס, טעונה קביעתו הסכמת שר המשפטים והסמכויות הנתונות לשר המשפטים לקבוע תנאים וסייגים כאמור בסעיף קטן (א), ושיעורי קנס שונים כאמור בסעיף קטן (ב), יהיו נתונות לאותו שר.

(ד) קביעת עבירה כעבירת קנס וכן קביעת תנאים וסייגים לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג) טעונה אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

ברירת קנס

222. היה לשרטר או למי ששר הפנים או השר הממונה הסמיכו לכך, או לעובד רשות מקומית שראש הרשות המקומית הסמיכו לכך – לפי הענין – יסוד להניח כי אדם פלוני עבר עבירת קנס, רשאי הוא למסור לו הזמנה בנוסח שנקבע; בהזמנה יואשם המוזמן באותה עבירה ותינתן לו הברירה לשלם קנס בשיעור שנקבע במקום להישפט על העבירה האמורה.

עבירת קנס נמשכת

222א. נקבע לעבירה קנס לפי סעיפים 222 או 228 בשל עבירה נמשכת, לא יוטל הקנס, אלא אם כן צורפה להזמנה למשפט לפי סעיף 222 או להודעת תשלום קנס

נקבע לעבירת קנס, קנס בשל עבירה נמשכת, לא יוטל הקנס, אלא אם כן צורפה להודעת תשלום הקנס לפי סעיף 228, התראה ולפיה אם לא תתוקן ההפרה עד המועד שנקבע בה, יוטל על הנקנס קנס בשל עבירה נמשכת; בהתראה יצוין גובה הקנס הצפוי בשל עבירה נמשכת; לא יוטל קנס בשל עבירת קנס נמשכת, אלא בשל תקופה המאוחרת למועד הקבוע בהתראה.

תשלום הקנס

223. (א) מי שנמסרה לו הזמנה כאמור בסעיף 222 רשאי תוך המישה עשר ימים מיום המסירה לשלם לחשבון הסילוקים הנקוב בה את הקנס הנקוב בה.

_____ (ב) שילם אדם את הקנס כאמור בסעיף קטן (א), רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את ענשו.

אי תשלום הקנס

224. לא שילם אדם את הקנס כאמור בסעיף 223, רואים את ההזמנה שנמסרה לו כאילו היתה הזמנה למשפט שהוצאה ונמסרה על פי סימן ד' לפרק ד'; הורשע בבית המשפט על העבירה ונגזר דינו לקנס, לא יפחת הקנס מהסכום הנקוב בהזמנה אלא אם ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתה.

כתב אישום בעבירות קנס

225. (א) קביעת עבירה כעבירת קנס אין בה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש בשל עבירה כזאת כתב אישום, אם הוא סבור שנסיבות העבירה מחייבות בירור המשפט, ובלבד שטרם נמסרה הזמנה לפי סעיף 222.

_____ (ב) בעבירות לפי פקודת העיריות, לפי פקודת המועצות המקומיות, או לפי אחד החיקוקים המפורטים בתוספת השלישית לחוק בתי המשפט, רשאים להורות על הגשת כתב אישום גם ראש הרשות המקומית, סגן ראש הרשות המקומית שמועצת הרשות הסמיכה אותו לכך או עובד אחר של הרשות המקומית שמועצת הרשות הסמיכה אותו לכך, דרך כלל או לעבירות מסויימות.

מועדי המצאה בעבירות קנס

225א. (א) עברה שנה מיום ביצוע עבירת קנס, לא יוגש עליה כתב אישום ולא יומצאו בעניינה הזמנה לפי סעיף 222 או הודעת תשלום קנס ולא תומצא בעניינה הודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב); ואולם, בעבירת קנס שהיא עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, ובעל הרכב הוכיח כי לא חלה עליו אחריות לעבירה לפי סעיף 27 בפקודה האמורה, ניתן להגיש כתב אישום או להמציא הזמנה למשפט או הודעת תשלום קנס, למי שנהג ברכב אם לא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה.

(1א) היתה העבירה עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, שהחשד לביצועה מבוסס על צילום רכב כאמור בסעיף 27א או 1א27 לפקודה האמורה, לא יוגש עליה כתב אישום ולא יומצאו לבעל הרכב בעניינה הזמנה או הודעת תשלום קנס, אם כתב האישום, ההזמנה או הודעת תשלום הקנס טרם נשלחו ועברה תקופה כמפורט להלן:

(1) ארבעה חודשים ממועד ביצוע העבירה, למעט רכב כאמור בפסקה (2);

(2) שישה חודשים ממועד ביצוע העבירה, אם היה הרכב רכב חדש או רכב מסוג שקבע שר התחבורה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(2א) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2) שבסעיף קטן (1א), הוכיח בעל הרכב כי לא חלה עליו אחריות פלילית לעבירה לפי סעיף 27 בפקודת התעבורה, ניתן להגיש כתב אישום או להמציא הזמנה או הודעת תשלום קנס אם לא עברה שנה מיום ביצוע העבירה או אם לא חלפו שלושה חודשים

מהמועד שבו הוכיח בעל הרכב כי לא חלה עליו אחריות כאמור, לפי המאוחר, ובלבד שלא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה.

(3א) בסעיף זה,

"רכב חדש" – רכב שרישיון הרכב ניתן עליו לראשונה בידי מי שרשות הרישוי, כהגדרתה בפקודת התעבורה, הסמיכה אותו לכך, ולא חלפו 30 ימים ממועד ביצוע עסקה המחייבת לרשום את הרכב ואת פרטי בעליו ברשות הרישוי;

"בעל הרכב" – לרבות מחזיק כמשמעותו בסעיף 27 לפקודת התעבורה.

(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע הגשת כתב אישום נגד מי שביקש להישפט לפי סעיף 229, אף אם עברו המועדים הקבועים בסעיף קטן (א).

אי תחולת חוק הנוער

226. בהליכים לפי פרק זה לא יחול חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971, למעט פרק ה' שבו.

תחולה

227. הסמכות לפי סעיף 221(א) לא תחול לגבי עבירות שחוק אחר מסמיך לקבען כעבירות קנס, אולם שאר הוראות פרק ז' יחולו על עבירות כאלה.

ברירת משפט

228. ~~(א) עבירת קנס שהיא עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה וכן עבירת קנס אחרת שקבע שר המשפטים בצו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, הן עבירות של ברירת משפט ויחולו עליהן הוראות סעיף זה וסעיפים 229 ו-230.~~

(א) עבירת קנס היא עבירה של ברירת משפט ויחולו עליה הוראות סעיף זה וסעיפים 229 עד

230.

(ב) היה לשוטר או למי שהוסמך כאמור בסעיף 222 למי שהשר לביטחון הפנים או השר הממונה הסמיכו לכך, או לעובד רשות מקומית שראש הרשות המקומית הסמיכו לכך, לפי העניין, יסוד להניח כי אדם פלוני עבר עבירה של ברירת משפט, רשאי הוא למסור לו הודעת תשלום קנס; ההודעה תהיה בטופס שנקבע ויפורטו בה העבירה ושיעור הקנס שנקבע לה.

(ג) היה למי שרשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף קטן (ב) יסוד להניח שהעבירה נעברה בנסיבות שתובע הודיע כי הן מחייבות ברור המשפט, לא ימסור הודעת תשלום קנס, אלא הזמנה למשפט.

היתה העבירה עבירת תעבורה והיה למי שהוסמך למסור הודעת תשלום קנס יסוד להניח שהעבירה נעברה בנסיבות מחמירות כאמור בסעיף 29 לפקודת התעבורה, לא ימסור הודעת תשלום קנס אלא הזמנה למשפט.

(ד) ~~קביעת עבירת קנס כעבירה של ברירת משפט, קביעת עבירה כעבירת קנס אין בה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש בשל אותה עבירה כתב אישום, אם הוא סבור שנסיבות העבירה מחייבות את ברור המשפט, ובלבד שטרם נמסרה הודעת תשלום קנס לפי סעיף קטן (ב).~~

תשלום הקנס

229. (א) מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, ישלם, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, את הקנס הנקוב בהודעה, לחשבון שצויין בה, זולת אם פעל באחת מדרכים אלה:

(1) הגיש לתובע, תוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בקשה לביטול כאמור בסעיף קטן (ג), ולעניין בקשה לביטול כאמור לגבי עבירת תעבורה מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה, או למי מסר את החזקה ברכב, כאמור בסעיף 27 לפקודת התעבורה – אם הגיש לתובע את הבקשה לביטול בתוך תשעים ימים מיום ההמצאה; החלטת התובע בבקשה לפי פסקה זו סופית, ואולם רשאי הנקנס להודיע על רצונו להישפט;

(2) הודיע, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, בדרך שנקבעה בתקנות, שיש ברצונו להישפט על העבירה.

מי שהגיש בקשה לביטול כאמור בפסקה (1) לא יהיה רשאי להודיע על רצונו להישפט כאמור בפסקה (2), אלא תוך שלושים ימים מיום המצאת ההודעה על החלטת התובע בענין הביטול.

(ב) לא שילם אדם את הקנס במועד ולא הודיע שיש ברצונו להישפט על העבירה, תיווסף על הקנס תוספת פיגור בשיעור האמור בסעיף 67 לחוק העונשין, תשל"ז-1977; גביית הקנס תיעשה כאמור בסעיפים 68 ו-70 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, וסעיף 69 לאותו חוק לא יחול.

(ג) תובע רשאי לבטל הודעת תשלום קנס אם נוכח כי לא נעברה עבירה או כי היא נעברה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, או אם היה סבור שבנסיבות המקרה אין ענין לציבור בהמשך ההליכים; התובע יערוך רישום של הודעת תשלום קנס שביטל וינמק את החלטתו; לענין סעיף קטן זה, "תובע" - כמשמעותו בסעיף 12, אם הוסמך במיוחד לענין זה בידי היועץ המשפטי לממשלה.

(ד) החליט התובע שלא לבטל את הודעת תשלום הקנס, ימציא למבקש הודעה על כך ואולם הוראות סעיף קטן (ב) יחולו כאילו לא הוגשה הבקשה לביטול לתובע.

(ה) תובע רשאי לדון בבקשה שהוגשה לאחר המועדים האמורים בסעיף קטן (א), אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמנעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה.

(ו) מי שלא הודיע כאמור בסעיף קטן (א) שברצונו להישפט ולא שילם במועד את הקנס, רשאי תובע לפטור אותו, על פי בקשתו, מתשלום תוספת הפיגור כאמור בסעיף קטן (ב), כולה או מקצתה, אם נוכח התובע שהעילה לאי-התשלום במועד היא אחת מאלה:

(1) (נמחקה);

(2) נבצר מהמבקש לשלם את הקנס במועד בשל סיבה שאינה תלויה בו;

(3) הסיבה לחיוב בתוספת הפיגור יסודה בתקלה של רשויות המדינה.

(ז) בקשה לפי סעיף קטן (ו), תהיה בכתב, ותהיה נתמכת בתצהיר המאמת את העובדות המפורטות בה. התובע רשאי להחליט בבקשה על יסוד התצהיר בלבד או במעמד המבקש בלבד והחלטתו אינה ניתנת לערעור.

(ח) שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו. אולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אדם ששילם את הקנס ותובע ביטל את הודעת תשלום הקנס לפי סעיף קטן (ג) או על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230.

(חא) בוטלה הודעת תשלום קנס לאחר שהקנס שולם, יוחזר סכום הקנס ששולם.

(חב) לא שילם אדם את הקנס, חלפו המועדים להגשת בקשה לביטול הודעת תשלום קנס או ההודעה על בקשה להישפט לפי סעיף קטן (א), ולא הוגשו בקשות כאמור או הוגשה בזמן בקשה לביטול הודעת תשלום קנס ונדחתה, יראו אותו, בתום המועדים הקבועים בסעיף קטן (א) להגשת בקשות אלה, כאילו הורשע בבית המשפט ונגזר עליו הקנס הנקוב בהודעת תשלום הקנס, ואולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אדם שבקשתו לביטול הודעת תשלום קנס הוגשה שלא במועד אך התובע דן בה מכוח סמכותו לפי סעיף קטן (ה) וביטל את הודעת תשלום הקנס, או על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע סעיף זה.

ייעוד קנסות לרשות מקומית

229א. קנס בשל עבירת קנס, שהטיל מפקח שהוא עובד רשות מקומית או שהוטל בבית משפט לעניינים מקומיים או בבית משפט אחר עקב הפעלת סמכותו של עובד הרשות המקומית, ישולם לקופת הרשות המקומית.

הזמנה למשפט

230. הודיע אדם לפי סעיף 229א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי, לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו. הורשע האדם בבית המשפט על העבירה ונגזר דינו לקנס, לא יפחת הקנס מהסכום הנקוב בהודעת תשלום הקנס, אלא אם כן ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתתו.

סעיף 6 להצעת החוק:

מדובר בתיקון טכני אגב ביטול ההסדר של ברירת קנס.

❖ **חוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951**

ברירת קנס עבירת קנס

24א. (א) "עבירת קנס" – עבירה על דיני ההתגוננות האזרחית אשר שר הבטחון, בהסכמת שר המשפטים, הכריז עליה בצו ברשומות שהיא עבירת קנס דרך כלל או בתנאים או בסייגים שקבע.

(ב) (בוטל).

(ג) (בוטל).

(ד) שר הבטחון יקבע בצו –

(1) את שיעור הקנס לכל עבירת קנס, ולכל עבירת קנס חוזרת או נוספת שנעברה על ידי אותו אדם, ובלבד ששיעור הקנס לא יעלה על חמש מאות לירות על עבירה ראשונה ואלף לירות על עבירה חוזרת או נוספת, ורשאי הוא לקבוע שיעורים שונים לעבירה בהתחשב בנסיבות ביצועה;

סעיף 7 להצעת החוק:

מדובר בתיקון טכני שמעדכן את ההפניה בחוק פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן, שהיום מפנה לחוק סדר הדין הפלילי הקודם, משנת 1965. נזכיר כי הממשלה מבקשת להשאיר את עבירות הקנס לפי פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן כעבירות של ברירת קנס.

❖ **פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן [נוסח חדש], תש"ם-1980**

ברירת קנס במקום שפיטה

24. (א) היה ליועץ המשפטי לממשלה או לבא-כוחו או למנהל הנמל יסוד להניח כי עבר אדם עבירת קנס, רשאי הוא למסור לו הזמנה למשפט בנוסח שנקבע; בהזמנה יואשם המוזמן בעבירה המצויינת בה ותינתן לו הברירה לשלם קנס בשיעור שנקבע במקום להישפט על אותה עבירה.

(ב) מי שנמסרה לו הזמנה כאמור רשאי תוך שלושים יום מיום המסירה לשלם בבית המשפט הנקוב בהזמנה, או לשלוח אליו בדואר, את הקנס בשיעור שנקבע לעבירה המפורשת בהזמנה.

(ג) כל עוד לא החליט היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או מנהל הנמל להשתמש בסמכותו לפי סעיף זה לגבי אדם בשל עבירה, מותר לפתוח בהליכים משפטיים שלא לפי סעיף זה נגד אותו אדם בשל אותה עבירה, בכפוף לאמור בסעיף 33, ואין בסעיף זה כדי לחייב את היועץ המשפטי לממשלה או את בא-כוחו או את מנהל הנמל להשתמש בסמכותו לפיו.

שיעורי הקנס ונוסח ההזמנה

25. (א) השר להגנת הסביבה יקבע בצו שיפורסם ברשומות את נוסח ההזמנה לענין סעיף 24 ואת אופן מסירתה וכן את שיעור הקנס לכל עבירת קנס ולכל עבירת קנס חוזרת שעבר אותו אדם, ורשאי הוא לקבוע שיעורים שונים לעבירה בהתחשב בנסיבות ביצועה.

(ב) שיעור הקנס הקבוע כאמור לא יעלה על 54,400 שקלים חדשים לעבירה ראשונה ועל 111,000 שקלים חדשים לכל עבירה חוזרת, ובלבד שבעבירה על סעיף 5 לא יעלה על השיעור שנקבע באותו סעיף.

(ג) השר להגנת הסביבה רשאי לקבוע בצו כאמור שיעורים שונים לקנס, בהתחשב בנפח כלי השיט, במקום ביצוע העבירה ובנסיבות אחרות.

דינו של משלם הקנס וההוצאות

26. שילם אדם את הקנס כאמור בסעיף 24 (ב) ואת הסכום הנקוב בהודעת החיוב כאמור בסעיף 30 (א) רואים אותו כאילו הודה באשמה לפני בית המשפט, הורשע ונשא את ענשו.

דינו של מי שאינו משלם את הקנס וההוצאות

27. (א) לא שילם אדם את הקנס ויחד עמו את הסכום הנקוב בהודעת החיוב בהוצאות, או שילם את הקנס אך לא שילם את הסכום הנקוב בהודעת החיוב בהוצאות, כולו או מקצתו, או שילם את הסכום הנקוב בהודעת החיוב אך לא שילם את הקנס - רואים את ההזמנה שנמסרה לו כאילו היתה הזמנה למשפט וכתב אישום שהומצאו ונמסרו לו על פי-סימן ד' וסימן ה' של פרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965 סימן ה' וסימן ו' של פרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

(ב) לא שילם אדם את הקנס ואת הסכום הנקוב בהודעת החיוב בהוצאות כאמור בסעיף 30 (א) ובית המשפט הרשיעו על העבירה, יטיל עליו בית המשפט קנס לא פחות מסכום הקנס שנקבע לאותה עבירה לפי סעיף 25, זולת אם הוכיח הנאשם נסיבות מיוחדות שיפורשו בגור הדין להצדקת הטלתו של קנס נמוך יותר, ורשאי הוא להטיל עליו הוצאות המשפט בסכום שיקבע, בין שהתייצב לדין ובין שנשפט שלא בפניו.

סעיף 8 להצעת החוק:

עניינו של התיקון המוצע לחוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), תשכ"א-1961 שונה במקצת מהתיקון המרכזי של ביטול ההסדר של ברירת קנס. מוצע לבטל את סעיף 16 לחוק, שקובע כי הרשות המקומית רשאית לקבוע בחוק עזר לענין הסדרת שמירה הוראה עונשית לפיה העובר על הוראה מהוראותיו של חוק עזר – דינו, קנס בשיעור 270 ₪ בעד העבירה, וקנס של 550 ₪ או מאסר לעבירה חוזרת. פקודת העיריות ופקודת המועצות המקומיות ממילא קובעות הוראות עונשין אחידות לגבי כלל חוקי העזר של הרשויות המקומיות, ולכן יש לבטל את הסעיף שכבר אינו רלבנטי; לענין האפשרות לקבוע עונש של מאסר בשל עבירה חוזרת, כפי שנאמר בדברי הסבר להצעת החוק, הסעיף עומד בסתירה להוראות החסד"פ שאינן מאפשרות חשיפה של עברו הפלילי של הנאשם בכתב האישום, ולכן אין אפשרות לציין בכתב האישום כי מדובר בעבירה חוזרת. הוראה דומה שהייתה בשעתו בחוק העונשין בוטלה מטעם זה, ולכן מוצע לבטל את ההסדר הקבוע היום בסעיף 16.

❖ חוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), תשכ"א-1961

הסדרת השמירה בחוק עזר

3. ניתן צו שמירה, תסדיר הרשות המקומית שבתחומה נמצא הישוב או הישובים שעליהם חל צו השמירה, בחוק עזר, את ביצועה של החובה על ידי התושבים, לרבות קביעת הגילים והסוגים החייבים בשמירה, זמני השמירה ודרכי הפטור מחובת השמירה; על חוק עזר לפי סעיף זה יחולו בעירייה הוראות פרק שלושה-עשר לפקודת העיריות, ובמועצה מקומית הוראות סימן ג' בפרק ב' לפקודת המועצות המקומיות, **הכל בכפוף להוראות סעיף 16.**

עונשין

16. הרשות המקומית, בחוק העזר, ושר הפנים בצו הסדר, רשאים לקבוע כי העובר על הוראה מהוראותיו של חוק העזר או הצו, דינו – קנס 270 שקלים חדשים, ואם כבר הורשע בעבר על עבירה כאמור – מאסר שלוש-חודשים או קנס 550 שקלים חדשים.

סעיף 9 להצעת החוק:

מדובר בתיקון טכני אגב ביטול ההסדר של ברירת קנס, ואגב ביטול סעיף 222 לחסד"פ בפרט.

❖ חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), תשס"ח-2008

עבירת קנס

5. נקבע כי עבירה על חיקוק סביבה היא עבירת קנס לפי סעיף 221(א) לחוק סדר הדין הפלילי, לא יעשה ראש רשות מקומית שימוש בסמכותו להסמיך עובד רשות מקומית למסור **הזמנה לפי סעיף 222 הודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב)** לחוק האמור ביחס לאותה עבירה, אלא אם כן הוסמך אותו עובד כפקח לפי הוראות חוק זה.

סעיף 10 להצעת החוק:

מדובר בתיקון טכני אגב ביטול ההסדר של ברירת קנס, ואגב ביטול סעיף 222 לחסד"פ בפרט.

❖ חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968

עבירות קנס

14א1. (א) שר הפנים, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה שלה כנסת, רשאי להכריז, בצו שיפורסם ברשומות, על עבירה לפי חוק זה כעל עבירת קנס; הוראות סעיף 221(ד) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (בחוק זה – חוק סדר הדין הפלילי), לא יחולו לעניין הכרזה על עבירת קנס לפי סעיף קטן זה.

(ב) על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, רשאי שר הפנים, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור לעבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, וכן לעבירת קנס חוזרת, נוספת או נמשכת שעבר אותו אדם, או בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה.

(ג) בלי לגרוע מהאמור **בסעיף 222 בסעיף 228(ב)** לחוק סדר הדין הפלילי, רשאי שר שקביעת עסק כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמו, להסמיך עובד מעובדי משרדו בסמכות הקבועה בסעיף האמור לעניין עבירות שהוכרזו כעבירות קנס לפי סעיף קטן (א).

סעיף 11 להצעת החוק:

מדובר בתיקון טכני אגב ביטול ההסדר של ברירת קנס, ואגב ביטול סעיף 222 לחסד"פ בפרט.

❖ פקודת בריאות העם

אכיפת ביצוע

61א. (1) נוכח ממונה על איכות הסביבה כי רשות סניטרית מקומית לא השתמשה בסמכות שניתנה לה לפי חלק זה או נמנעה לבצע תפקיד שנקבע לה בחלק זה, יחולו הוראות אלה:

(א) רשאי הממונה על איכות הסביבה להודיע בכתב לרשות הסניטרית המקומית כי עליה להשתמש בסמכות או לבצע תפקיד כאמור, ואם לא מילאה הרשות אחרי ההודעה כולה או חלקה, תוך שבעה ימים מיום מתן ההודעה, רשאי הוא להשתמש באותה סמכות או לבצע אותו תפקיד במקום הרשות ועל חשבונה;

(ב) אם לדעתו של הממונה על איכות הסביבה היה צורך בפעולה למניעת נזק מיידי חמור - רשאי הוא להשתמש מיד באותה סמכות או לבצע אותו תפקיד במקום הרשות הסניטרית המקומית ועל חשבונה, ולתת לרשות הודעה בכתב על כך.

(2) לענין עבירות לפי חלק זה שנקבעו כעבירות קנס לפי חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, יהיו לממונה על איכות הסביבה גם הסמכויות לפי ~~סעיף 222-סעיף~~ סעיף 228(ב) לחוק האמור.

(3) סכום ששילמה הרשות הסניטרית המקומית על פי סעיף קטן (1), רשאית היא לגבותו מהאדם שעקב מעשהו או מחדלו היא חוייבה בתשלום הסכום האמור.

סעיף 12 להצעת החוק:

מדובר בתיקון טכני אגב ביטול ההסדר של ברירת קנס, ואגב ביטול סעיף 222 לחסד"פ בפרט.

❖ חוק שמירת הנקיון, תשמ"ד-1984

תשלום למודיע על השלכת פסולת בניין שלא כדין

15א. (א) בסעיף זה –

"הרשעה" – לרבות קביעה של בית המשפט שהנאשם ביצע את העבירה בלא הרשעה;

"השלכת פסולת" – השלכת פסולת בניין או פסולת גושית מתוך רכב הנעשית שלא בדרך של פינוי כאמור בסעיף 7(ד) ובניגוד להוראות סעיף 2;

"מתערד" – אדם שביצע בעצמו תיעוד, לרבות מי שמונה כאמור בסעיף 12(ג) ולמעט כל אחד מאלה –

(1) שוטר;

(2) מי שמונה כדין כפקח או כמפקח מכוון חיקוק;

- (3) עובד המשרד או עובד הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, כהגדרתה בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998;
- "עובד מוסמך" – עובד המשרד שהשר הסמיכו לעניין זה והודעה על מינויו פורסמה ברשומות;
- "תיעוד" – צילום של השלכת פסולת באופן שניתן לזהות בו את הרכב שממנו בוצעה ואת אופן השלכתה, או את מי שנהג ברכב האמור, בצירוף דוח חתום בידי המצלם המפרט את מועד השלכת הפסולת ומקומה, את אופן השלכתה ואת פרטי הזיהוי של הרכב האמור או של מי שנהג בו.
- (ב) הגיש מתעד לעובד מוסמך תיעוד, ימסור לו העובד אישור על הגשת התיעוד והסבר על זכויותיו לפי הוראות סעיף זה שבו יצוין, בין השאר, כי יכול שהמתעד יידרש להעיד בכל הליך שבו ישמש התיעוד כראיה.
- (ג) קבע בית המשפט כי תיעוד שהוגש לפי סעיף קטן (ב) תרם תרומה ממשית להרשעתו של אדם בעבירה לפי סעיף 13(ב)(4) או לפי סעיף 13(ג)(א1)(א), בשל השלכת פסולת, יורה בית המשפט לקרן לשלם למתעד סכום של 5,000 שקלים חדשים; קבע בית המשפט כאמור לגבי כמה מתעדים של אותה עבירה, יחולק הסכום האמור ביניהם, כפי שיוורה בית המשפט.
- (ד) הסכום כאמור בסעיף קטן (ג) יעודכן ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון) בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום העדכון בשנה שקדמה לו; בסעיף קטן זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על הליך שהחל **במסירת הזמנה לפי סעיף 222 לחוק סדר הדין הפלילי** או בהודעת תשלום קנס לפי סעיף 228 **לחוק האמור לחוק סדר הדין הפלילי**.
- (ו) השר רשאי להורות בדבר ביצוע סעיף זה, בהנחיות שעליהן יורה.
- (ז) השר ידווח לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, מדי שנתיים, על יישומו של סעיף זה בשנתיים שקדמו למועד הדיווח; דיווח כאמור יכלול, בין השאר, את כל אלה:
- (1) מספר התיעודים שהוגשו בידי מתעדים;
 - (2) מספר החקירות שנפתחו בעקבות תיעוד;
 - (3) מספר החקירות כאמור בפסקה (2) שהסתיימו בלא הגשת כתב אישום והעילות לכך;
 - (4) כתבי אישום שהוגשו בעקבות חקירות כאמור בפסקה (2), בשל עבירות כאמור בסעיף קטן (ג);
 - (5) פסקי דין וגזרי דין בהליכים כאמור בפסקה (4);
 - (6) מספר הקביעות שקבע בית המשפט לפי סעיף קטן (ג), והסכום המצטבר של תשלומים ששילמה הקרן למתעדים לפי אותו סעיף קטן.

סעיף 13 להצעת החוק: תחילה ותחולה

מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון 90 יום מיום פרסום החוק ברשומות, כדי לאפשר לגורמי האכיפה להיערך לתיקון.

בנוסף, מוצע לקבוע כי החוק יחול רק על הודעות תשלום שנמסרו מיום התחילה ואילך – משמע שעל הודעת תשלום שנמסרה לפי תחילת החוק (בשיטה של ברירת קנס), ימשיכו לחול ההוראות בנוסח החוק לפי התיקון.

חוקים נוספים שיש לתקן, שאינם מופיעים בהצעת החוק:

מדובר בתיקונים טכניים שנדרשים אגב ביטול ההסדר של ברירת קנס, ואגב ביטול סעיף 222 לחסד"פ בפרט.

❖ חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955

שיפוט פלילי

192ה1. (א) הוראות סעיף 192ה לא יחולו על סוגי עבירות אלה:

(1) עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי פרק ז' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - חוק סדר הדין הפלילי);

(2) עבירה שנקבעה כעבירה מינהלית שדינה קנס מינהלי לפי חוק העבירות המינהליות, תשמ"ו-1985 (להלן - חוק העבירות המינהליות).

(ב) בעבירות המנויות בסעיף קטן (א), ניתן להגיש כתב אישום, ויחולו הוראות סעיף 192ה, אם נסיבות העבירה מחייבות בירור המשפט, ובלבד שטרם נמסרו טופס ברירת דיון לפי סעיף 176ג, **הזמנה לפי סעיף 222-הודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב) לחוק סדר הדין הפלילי** או הודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב) לאותו חוק, או בטרם שולם קנס מינהלי בנסיבות האמורות בסעיף 15 לחוק העבירות המינהליות.

(ב) ביקש שופט צבאי-משפטי להישפט על פי הוראות החיקוקים האמורים בסעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 192ה(ג) ו-1(ד).

❖ פקודת התעבורה

אכיפת עבירות תעבורה בידי רשויות מקומיות באמצעות מצלמות

1א27. (א) מונו רשות מקומית, ראש רשות מקומית או עובד רשות מקומית כרשות תימרוור מקומית לגבי דרך, רשאית הרשות המקומית לבצע פעולות כמפורט להלן באותה דרך, או בדרך עירונית שבתחום הרשות המקומית שגוף אחר מונה לגביה כרשות תימרוור מקומית:

(1) להציב, לתפעל ולתחזק מצלמות, למטרת תיעוד של עבירות תעבורה המנויות בתוספת האחת עשרה (בסעיף זה – עבירות);

(2) להפיק צילומים של אירועים שתועדו במצלמות האמורות בפסקה (1) למטרה האמורה באותה פסקה (בסעיף זה – מצלמות), המעידים על ביצוע עבירות.

(ב) עובד הרשות המקומית שהוסמך לכך כאמור **בסעיף 222-לפי סעיף 228(ב) לחוק סדר הדין הפלילי** [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, רשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף 228 לאותו חוק, אם נוכח על סמך צילום כאמור בסעיף קטן (א)2, כי אדם עבר עבירה.

❖ חוק למניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון, תשמ"ג-1983

סדרן ממונה בבית חולים

8א. (א) לענין סעיף זה, "עובד ציבור" – כל אחד מאלה:

(1) עובד המדינה כהגדרתו בחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963 (בסעיף זה – חוק שירות המדינה (משמעת));

(2) עובד רשות מקומית;

(3) עובד גוף מבוקר שהוראות חוק שירות המדינה (משמעת), כולן או חלקן, הוחלו עליו לפי סעיף 75 בחוק שירות המדינה (משמעת).

(ב) שר הבריאות רשאי להסמיך עובד ציבור להיות סדרן ממונה בבית חולים, על פי בקשה של הבעל או המחזיק של בית החולים, ובלבד שעובד הציבור מונה להיות סדרן לפי הוראות סעיף 8(ב) (בחוק זה – סדרן ממונה).

(ג) לא יסמיך שר הבריאות סדרן ממונה, אלא אם כן מתקיימים בו גם כל אלה:

- (1) הוא תושב ישראל שמלאו לו 21 שנים;
 - (2) משטרת ישראל לא הודיעה לשר הבריאות בתוך 30 ימים ממועד קבלת פרטי המועמד, כי היא מתנגדת למינויו כסדרן ממונה מטעמים הנוגעים לשלום הציבור וביטחונו לרבות מפאת עברו הפלילי;
 - (3) הוא סיים 12 שנות לימוד במוסד חינוך מוכר כמשמעותו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, או המציא אישור ממשרד החינוך על השכלה כללית שוות ערך לכך;
 - (4) הוא שולט בשפה העברית;
 - (5) הוא קיבל הכשרה מתאימה, לרבות בתחום הסמכויות המסורות לו לפי חוק זה, בהתאם לכללים שקבע שר הבריאות באישור השר לביטחון הפנים.
- (ד) שר הבריאות רשאי לקבוע תנאי כשירות נוספים להסמכתו של סדרן ממונה, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, בתחום הסמכויות המסורות לו.

(ה) היה לסדרן ממונה יסוד להניח כי אדם פלוני עבר עבירה לפי סעיף 1, לנגד עיניו, בתחום בנין בית החולים, רשאי הוא למסור לו-הזמנה שבה יואשם האדם באותה עבירה ותינתן לו הברירה לשלם את הקנס במקום להישפט על העבירה האמורה, הודעת תשלום קנס, בהתאם להוראות פרק ז' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

* **לדין**: משרד הבריאות מבקש לערוך תיקון נוסף בסעיף זה – ולמחוק את המילה "בנין". בשנת 2012 תיקן שר הבריאות, באישור ועדת העבודה והרווחה, בצו את פרט 2 בתוספת לחוק, והוסיף כי העישון אסור בבניין בית החולים "לרבות באזור הכניסה או היציאה לבניין, בטווח של 10 מטר מהדלת". לא הייתה כוונה כי הסדרן הממונה יהיה מוסמך לתת קנסות רק בחלק מסוים ומוגבל של השטח בו העישון אסור לפי החוק, ולכן הם מבקשים להבהיר זאת בנוסח כעת.